

Kormányzati tétlenség a nagy áfacsalókkal szemben

**Lukács Andrásnak, a Levegő Munkacsoport elnökének felszólalása
a 2013. november 8-i sajtótájékoztatón**

Az elmúlt kilenc évben számos olyan jogszabály jelent meg és intézményi változás történt, amelyek kimondottan elősegítették a bűnözők – köztük elsősorban a szervezett bűnözői csoportok – tevékenységét.¹ Most olyan tényekről számolunk be, amelyek arra utalnak, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatalban (NAV) a legmagasabb szinten is általánossá váltak a hivatali visszaélések, ami lehetővé teszi, hogy szervezett bűnözői körök óriási károkat okozzanak az állami költségvetésnek és egyúttal nekünk, állampolgároknak. Ennek a károkozásnak az egyik eleme az áfacsalás, amelynek mértéke eléri az évi 1700 milliárd forintot. Ebből az összegből becslések szerint több mint 1000 milliárd forint az, amelyet a legnagyobb cégek követnek el.

Az adóhivatalban a visszaélések 2007-ben vettek általános lendületet, amikor Gyurcsány Ferenc volt a miniszterelnök és Veres János a pénzügyminiszter. Sajnos ez a folyamat a jelenlegi kormány alatt sem állt meg, hanem ellenkezőleg, megerősödött.

Tudomásunk van arról, hogy számos konkrét jelzés, részletes tájékoztatás érkezett a kormányzat legfelsőbb köreihez az adóhivatalban folyó visszas jelenségekről, azonban semmilyen érdemi intézkedés nem történt a helyzet megváltoztatására. Itt csak a Levegő Munkacsoport ilyen jellegű kezdeményezéseit sorolnám fel, remélve, hogy ezt követően a többi érintett sem hallgat majd tovább.

2011 januárjában a Levegő Munkacsoport képviselői megbeszélést folytattak a Nemzetgazdasági Minisztérium illetékes főosztályvezetőjével, és jelezték neki a problémát. A főosztályvezető erről tájékoztatta az adóügyekért felelős helyettes államtitkárt. Ezt követően tudomásunk szerint semmi nem történt.

2011 áprilisában Scheiring Gábor országgyűlési képviselő tett fel kérdést – a Levegő Munkacsoport kezdeményezésére – a nemzetgazdasági miniszternek a NAV-ban uralkodó visszas állapotokról. A minisztérium válasza szerint a NAV-ban minden rendben van...²

2012 decemberében Scheiring Gábor egy újabb kérdést tett fel a nemzetgazdasági miniszternek, hivatkozva a Magyar Nemzetben megjelent, a multik áfacsalását leíró cikkekre. A válasz ismét semmitmondó volt.³

A Levegő Munkacsoport 2012 decemberében részletes javaslatokat tett Matolcsy György nemzetgazdasági miniszternek az áfacsalás és egyéb adócsalások visszaszorítása érdekében.⁴ A minisztérium válasza semmilyen érdemi információt nem tartalmazott a témáról.

A Levegő Munkacsoport elnöke 2013 márciusában Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter személyi titkárának említést tett a levélről, majd e-mailen eljuttatta hozzá a javaslatokat. A személyi titkár visszaírt, hogy köszönettel megkapta a levelet. A Levegő Munkacsoport elnöke telefonon

¹ Sok konkrét eset olvasható a www.transparency.hu, www.tasz.hu, www.atlatszo.hu és a www.levego.hu honlapon. Az intézményrendszer átalakításáról ld. például: <http://www.levego.hu/sites/default/files/kapcsolodo/hatosagok-Gyurcsany061204.pdf>. A jogszabályokra példa a kiemelt beruházásokról szóló, sorozatban hozott törvények, a Ptk. és az információszabadságról szóló törvény olyan átalakítása, amely jelentősen korlátozza az információhoz való hozzájutást, valamint az a kétharmados (!) törvény, amely szerint bármely bűnöző mentesülhet az illegális pénzszerzése következményeitől, ha legalább 5 millió forintért államkötvényt vásárol.

² http://parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=2978

³ http://parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=9759

⁴ http://levego.hu/sites/default/files/adocsalas_javaslatok_2012-12.pdf

többször próbált személyes meghallgatást kérni, de mindig csak ígéretet kapott a visszahívásra, ami soha nem történt meg.

Ha bárki azt hinné, hogy az áfacsalás az alacsonyabb fogyasztói árak révén megtérül a magyar vásárlóknak, akkor téved. A legnagyobb adócsalók között multinacionális – nagyrészt kiskereskedelmi – vállalatok is vannak, amelyek az adócsalás révén nyert összeg jelentős részét kiviszik az országból. Ezt támasztja alá, hogy egyes kiskereskedelmi multiláncok évek óta veszteséget, illetve elenyésző nyereséget mutatnak ki. Nem véletlen, hogy a statisztikai adatok szerint a jövedelemkiáramlás az országból nem csökkent az elmúlt években – még az egyes ágazatokra kivetett különadók ellenére sem.

Magánbeszélgetésekben többször mondták nekem, hogy az áfacsalás a pártfinanszírozást is szolgálja. Erre nincs bizonyítékom, azonban a gyanút megalapozza, hogy amennyiben az áfacsalás „hasznából” egyáltalán nem részesednek egyes pártok, akkor miért nem léptek és lépnek fel ellene hatékonyan a törvényhozásban és az államigazgatásban.

A Levegő Munkacsoport – 25 évvel ezelőtt történt – megalakulása óta küzd a korrupció és az adócsalások ellen. Azért is tartja rendkívül fontosnak ezeknek a káros jelenségeknek a visszaszorítását, mert így jelentős forrás képződne a társadalom számára lényeges feladatok – köztük a környezetvédelem – elvégzésére. Lényeges szempont az is, hogy tapasztalataink szerint a legtöbb esetben a súlyos környezetszennyezési ügyek, folyamatok mögött korrupciógyanús eljárások, illetve adócsalások, adóelkerülések vannak. (Példa erre a nagy számú kamion, amelyek csak azért vannak az utakon, hogy az áfacsalás érdekében fuvarozzák az árut egyik országból a másikba.⁵)

Most a Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV) egyik munkatársa, páratlan bátorságról téve tanúbizonyságot és hatalmas személyi kockázatot vállalva, a nyilvánosság elé lép, és bemutatja,

⁵ „A pénzügyőr egységek három hónapon át tartották megfigyelés alatt a főbb útszakaszokat és szedték ki a sorból a gyanús járműveket – a belső határokon nem lehet vámellenőrzést végezni, csak szűrőpróbaszerű, úgynevezett mélységi ellenőrzésre van mód. A NAV az akció megkezdése előtt egy nulladik, kontrollnapon megmérte az adott szakaszokon a forgalmat, amelyhez képest, amint híre ment az ellenőrzésnek, negyedével, napi átlagosan 1600 teherautóval kevesebb érkezett az országba. Ez a csökkenés, illetve az alternatív módszerek alkalmazása igazolta a korábbi gyanút, vagyis hogy a forgalom jó része szervezett áfacsalásban érintett. A megzavarodott csalók hirtelen nem tudtak jobbat, mint leállítani a szállítmányokat – a készlet lefoglalása mellett a lebukás komolyabb következményekkel is járhat, hiszen az üzemi szintű csalás büntetőjogi kategória. A bűnözők próbáltak alkalmazkodni a helyzethez, a konténeres ruhaszállítmányokat szétpakolták kisebb járművekbe, hűtőkamionokba, a kamionok az ellenőrzés kikerülése érdekében konvojban érkeztek. A NAV így is több milliárd forint értékben foglalt le hamisított, szerzői jogot sértő termékeket, jelöletlen élelmiszereket és egyéb árut. Napi 1600 teherautó elmaradása értékben alsó hangon nyolcmilliárd forint, de akár ennek kétszerese is lehet.” Afabotrány Magyarországon - döbbenetes mennyiségű feketeáru a boltokban. Napi Gazdaság, 2013. május 9.

http://m.napi.hu/magyar_gazdasag/afabotranymagyarorszagondobbenetesmennyisegu_feketearu_a_boltokban.553036.html